

Με την ευγενική παραχώρηση της εταιρείας Mont Blanc

Πορσελάνη

διηγήματα για νεκρές φύσεις

Γιάννης Ευσταθιάδης

Μαύρο στίλο σε μολυβοθήκη

Βρίσκεται πάντα στην ίδια θέση –αυτό και άλλα παρόμοια, μια και κάθε τόσο αντικαθιστά– κάθετα τοποθετημένο στη μεταλλική μολυβοθήκη που μοιάζει με δισκοπότηρο ιερού μαύρου υγρού. Με αυτό συχνά, βράδια κατά προτίμηση, έχει την ψευδαίσθηση πως αποτυπώνει τον κόσμο (στο βαθμό που χρησιμοποιεί το σώμα σαν πειραματόζωο) και αποκωδικοποιεί τα συναισθήματά του που ακόμα δεν γνωρίζει πώς να τα ονομάσει, κι έτσι καταφεύγει σε λέξεις τετριμμένες.

Όταν καταγράφει εντυπώσεις, έχει τη βεβαιότητα πως αυτές έπονται της γραφής –άρα, αυθαιρετεί–, κι όταν καταθέτει μνήμες, θλίβεται γιατί τις παραδίδει στην τελεσιδικία τής μελάνης.

Εντούτοις, συνεχίζει να γράφει από μια παρωχημένη έννοια καθήκοντος προς τον μικρόκοσμό του, επιθυμώντας κατά βάθος να είναι μεταρρυθμιστής της κοινόχρηστης ερημίας που τον κυκλώνει.

Αυτά που γράφει, δεν είναι μόνο μνήμη, αλλά και ονειροπόληση της επιθυμίας, πράγμα που σημαίνει πως έχει ακόμα αρκετά να εξερευνήσει.

Μέσα από τα κείμενα αντλεί τη διαρκή νεότητα του μη τετελεσμένου, δαγκώνοντας κατά στιγμές την άκρη του στίλο, σαν κίβδηλο νόμισμα ανάμεσα στα δόντια.

Θέλει πάντα οι λέξεις του να αποτίθενται στο χαρτί μέσα από τα νεύρα και τη μοναξιά του χεριού του –με τη φιλική μεσολάβηση του στίλο– και όχι με τους επηρμένους αντικατοπτρισμούς μιας οθόνης.

Μαύρα γράμματα, μικρά πενήματα που συσσωρεύονται στα άσπρα κατάστιχα ενός άγραφου χρόνου, τον παρηγορούν.

Αν η ζωή του είναι μια σειρά σβησμένα στίλο, προσπαθεί να ατενίσει τη φλόγα των ακρησιμοποίητων που δεν έγραψαν ακόμη.

Θερμόμετρο σε θήκη

Βρίσκεται πάντα στο συρτάρι του κομοδίνου του. Το βγάζει συχνά και το χρησιμοποιεί, όχι όποτε αισθάνεται αδιάθετος (σπανίως αρρωσταίνει), αλλά όταν η διάθεσή του αλλάζει συμπαρασύροντας, όπως νομίζει, και τη θερμοκρασία του. Αυτή την αναίτια χρήση τη θεωρεί απαραίτητη μεν, αλλά και τόσο γελοία, ώστε φροντίζει να μη συναντά ποτέ τα βλέμματα των υπολοίπων μέσα στην οικογένεια. Αισθάνεται μια μορφή παρανομίας καθώς προσπαθεί έστω και τεχνητά να γνωρίσει το σώμα του και να εξοικειωθεί μ' αυτό, πράγμα που δεν έχει ακόμα καταφέρει.

Άγνωστο γιατί, έχει τις περισσότερες φορές υποθερμία, κάτι που ανταποκρίνεται άριστα και στα συναισθήματά του, αλλά δεν παύει να του δημιουργεί ένα σύμπλεγμα κατωτερότητας.

Ποια ανακολουθία κρύβεται, άραγε, σ' αυτή την προς τα κάτω διακύμανση που τον διατηρεί μειονεκτικά υγιή, λες και ο μη πυρετός αφαιρεί κάτι από το λόγο και το ύφος του; Έτσι, αναπόφευκτα, νοσταλγεί τις παιδικές του αρρώστιες, τότε που ένα ανάλογο θερμόμετρο –όχι ηλεκτρονικό, βέβαια, αλλά με αργό υδράργυρο– αποτύπωνε στοχαστικά τις κορυφώσεις της πυώδους αμυγδαλίτιδας ή της ξαφνικής ίωσης.

Πόσο πιο υγιής αισθανόταν τότε, ακόμα και με σαράντα πυρετό, όταν τα ρίγη τον συνέπαιρναν και τον έκαναν να τρέμει στο ιδρωμένο μαξιλάρι, καθώς ένας λώρος τον κρατούσε, θαρρείς, δεμένο με τη ζεστασιά των ανθρώπων!

Τώρα, μόνος, με το θερμόμετρο στη μασχάλη, παρατηρεί αδιάφορα τον κόσμο, ενώ τα δάκτυλα στο κάτω μέρος του χεριού δεν συναντούν κανένα τρυφερό δέρμα που να μπορεί να τον θερμάνει.

Κι έτσι, όπως η κλίμακα του οργάνου μετράει σε δέκατα, κάτι που συχνά του θυμίζει ρολόι, αναρωτιέται μήπως είναι ο χρόνος του σώματός του που συνεχώς λιγοστεύει και τον φέρνει όλο και πιο κοντά σε μια ψύχρα παντοτινή.

Κερί σε μπρούντζινη βάση

Διάλεξε –όπως του αρέσει πάντα το απλό– μια βάση λιτή, χωρίς σκαλίσματα· μόνο στο τέλος της τα τρία μικρά πόδια εκτείνονται σχεδόν γεωμετρικά, σαν παλιό σχήμα σε αμφορέα.

Στο επάνω μέρος, μια εξίσου λιτή υποδοχή κρατά ένα γαλάζιο κερί.

Είναι καμιά εικοσαριά εκατοστά στο ύψος και αρκετά χοντρό, έτσι που να τονίζεται ακόμα περισσότερο η μοναχικότητά του στο δωμάτιο.

Τελείως λιτό, χωρίς αυτά τα κακόγουστα αυλάκια που τυλίγονται ελικοειδώς στα πολυτελή κεριά.

Δεν ξέρει και ο ίδιος γιατί προτίμησε αυτό το μάλλον άνευρο γαλάζιο χρώμα. Ίσως

ασυναισθήτως για το συμβολισμό του φύλου –θυμάται ακόμα από τα παιδικά του χρόνια τις συνήθειες στα κεριά των γενεθλίων– «ροζ για τα κοριτσάκια, γαλάζιο για τα αγοράκια».

Μισεί τα κεριά στις τούρτες γενεθλίων, όπως μισεί γενικώς τις τούρτες γενεθλίων. Ποτέ δεν κατάλαβε αυτό το άγχος στο σβήσιμο, που γινόταν μεγαλύτερο όσο αυξανόταν ο αριθμός των κεριών και συνοδευόταν από φάλτσα τραγουδάκια και φλας φωτογραφικών μηχανών, λες και η ασημένια λάμψη προσπαθούσε να παραδώσει στιγμιαία στην αθανασία τον συντελεσμένο χρόνο των σβησμένων κεριών.

Μα πιο πολύ αντιπαθούσε την τεμαχισμένη τούρτα και τα κομμάτια που συνήθως έμεναν μισοφαγωμένα στα πιατάκια, με το σημάδι του κεριού στη σπασμένη κρούστα τής ζάχαρης. Κατά συνέπεια, αυτό το μεγάλο γαλάζιο κεριό το χρησιμοποιεί σαν διακοσμητικό στην άκρη της βιβλιοθήκης και το ανάβει σπανίως.

Ή, μάλλον, το ανάβει μία φορά το χρόνο: τα μεσάνυχτα της 31ης Δεκεμβρίου.

Το αφήνει λίγα δευτερόλεπτα, και μετά, αμέσως, το σβήνει, ψιθυρίζοντας σαρκαστικά: «Ο χρόνος έγινε ενός έτους».

Καθώς η μυρωδιά από το καμένο φτιλί αναθρώσκει, γιορτάζοντας τα παράξενα γενέθλια, έχει την κρυφή ελπίδα πως και ο χρόνος ο ίδιος δε θα γλιτώσει από το πέρασμα του χρόνου.

Πίπα σε μεταλλικό δοχείο

Βρίσκεται εκεί από καιρό, μια και πάνε χρόνια από τότε που σταμάτησε να τη χρησιμοποιεί. Δε σταμάτησε να καπνίζει, είν' αλήθεια (πράγμα κακό για την υγεία του, αλλά όχι και για τις συχνές ονειροπολήσεις του)· απλώς, την αντικατέστησε με χειροποίητα πούρα, τα οποία, όπως νομίζει, ερεθίζουν λιγότερο το λαιμό του.

Την παρατηρεί κατά στιγμές: μαύρος βακελίτης στο σημείο που εφάπτεται στα χείλια, και ξύλο με αποχρώσεις δέρματος άγριου ζώου στην κουρμπαραιστή της απόληξη και στο μικρό της δοχείο.

Εκ φύσεως ολίγον τεμπέλης, δεν έστεργε να την καθαρίζει σχολαστικά, ως όφειλε, με τα μαλλιαρά συρματονήματα, ούτε να την αποσυνδέει και να την αφήνει κάθε τόσο σε μια ολονύκτια εμβάπτιση σε νερό ή να γεμίζει το κύριο μέρος της με βαμβάκι ποτισμένο σε κονιάκ.

Όμως, η κύρια αιτία του αποχωρισμού βρίσκεται αλλού, κι αυτό το γνωρίζει καλά ή το συναισθάνεται.

Αντίθετα με ένα τσιγάρο ή ένα πούρο που κατακαίει το παρόν και δεν καταλείπει ίχνη παρά μόνο μια βιαστική στάχτη, η πίπα κρατά στα τοιχώματά της καλύτερα τη μνήμη, σαν να φωτογραφίζει με την κόκκινη φωτεινή καύτρα της τα τεκταινόμενα.

Έτσι, όταν καλείται μ' ένα μεταλλικό μαχαιράκι ν' αφαιρέσει τη συσσωρευμένη στάχτη, ξέρει καλά πως αυτό το μαύρο μίγμα είναι παρελθών έρωτας και απόγνωση και μοναξιά.

Όπως εξίσου καλά ξέρει πως, γυρίζοντας την πίπα ανάποδα και χτυπώντας την σ' ένα τασάκι, αδειάζει χρόνο συντελεσμένο, χρόνο καμένο και συμφιλιωμένο με το ανεπίστρεπτο.

Δε θέλει να την καπνίζει, γιατί, κατά στιγμές, αισθάνεται πως δε θέλει να θυμάται. (δε)